

seksuele gezondheid

In 2018 is er een onderzoek uitgezet door GGD Fryslân en Sense Noord Nederland naar de behoefte van het onderwijs rondom het thema relationele en seksuele vorming. Wij willen u graag op de hoogte brengen van de uitkomsten en het ondersteuningsaanbod op dit thema vanuit de GGD

Geen structurele aandacht voor seksuele gezondheid

In het basisonderwijs geven de meeste leerkrachten, 44 van de 76, aandacht aan seksuele gezondheid wanneer er aanleiding voor is.

De reden waarom seksualiteit niet in de lessen wordt besproken is:

- Seksuele gezondheid is niet in het jaarplan opgenomen
- De leerkracht heeft geen geschikte lesmethode
- De leerkracht vindt het niet zijn/haar taak

Ook wordt vaak genoemd dat de groep waaraan zij les geven te jong gevonden wordt voor dit onderwerp.

GGD Fryslân adviseert om dit thema structureel op te nemen in het jaarplan en kan hierbij ondersteuning bieden. Er zijn verschillende goed onderbouwde lesmethodes die te gebruiken zijn van groep 1 t/m groep 8, ook hiervoor kunt u bij de GGD terecht.

Behoefte van leerkrachten

Om les te kunnen geven over seksuele gezondheid hebben leerkrachten vooral nodig:

- Voorbeeldlessen over seksuele gezondheid
- Informatie over omgaan met handelingsverlegenheid
- Informatie over wie gastlessen verzorgt
- Informatie over ouderavonden

GGD Fryslân kan schoolteams adviseren of trainen op dit thema, in lespakketten en het gebruik hiervan afhankelijk van de behoefte van de school. Daarnaast biedt de GGD ook ouderbijeenkomsten aan.

Lespakketten en websites

Dokter Corrie wordt het meest genoemd, 9 % van de leerkrachten gebruikt dit. 26 % gebruikt geen enkel lespakket. De meeste lespakketten die genoemd worden gaan niet specifiek over dit thema maar behandelen het als onderdeel.

GGD Fryslân adviseert het gebruik van een goed onderbouwde lesmethode zoals Kriebels in je buik. Dit lespakket is specifiek ontwikkeld om alle onderdelen van relationele en seksuele vorming bij kinderen te behandelen

Kennis over seksuele gezondheid

51 % van de leerkrachten van het basisonderwijs geeft aan over voldoende kennis en vaardigheden te bezitten om les te kunnen geven over seksuele gezondheid.

Wat opvalt is dat veel leerkrachten wel de kennis hebben maar dit alleen toepassen als er aanleiding voor is.

Digitale leeromgeving

3 op de 5 leerkrachten in het basisonderwijs geeft aan behoefte te hebben aan een digitale leeromgeving waar informatie te vinden is over seksuele gezondheid.

Waar moet de leeromgeving aan voldoen?

- Per leeftijd of groep geschikte informatie
- Losse lessen waar nog een eigen draai aan te geven is
- Veilig, betrouwbaar en toegankelijk
- Realistische filmpjes
- Ook voor ouders

Het digitale lespakket Kriebels in je buik voldoet aan de bovenstaande voorwaarden en sluit daarom goed aan.

Belang van relationele en seksuele vorming

Relationele en seksuele vorming is veel meer dan alleen les over de voortplanting. Relationele en seksuele vorming gaat ook over vriendschap, het aangeven van eigen grenzen, respect hebben voor de grenzen van anderen, verliefdheid en seksuele diversiteit.

In deze brede betekenis hoort relationele en seksuele vorming thuis in alle groepen van het basisonderwijs. Waarbij rekening wordt gehouden met een leeftijds- en ontwikkelingsadequate aanpak in het lesaanbod. Kinderen leren sociaal maatschappelijke regels door te experimenteren en begrenst te worden.

Het Ministerie van OC&W onderkent de rol van het onderwijs bij relationele en seksuele vorming. Met ingang van het schooljaar 2012-2013 zijn de thema's seksualiteit en seksuele diversiteit expliciet opgenomen in kerndoel 38 voor het basisonderwijs. Dit betekent dat de school verplicht is om hieraan aandacht te besteden.

Kerndoel 38

De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Het thema relaties en seksualiteit sluit ook goed aan op al bestaande kerndoelen. Er wordt ook een link gemaakt met het brede begrip sociale veiligheid op school en het thema burgerschap.

Kerndoel 34

De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.

Kerndoel 37

De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.

Kerndoel 41

De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Aanbod GGD Fryslân

Wat is normaal seksueel gedrag, wanneer is het zorgwekkend of afwijkend. Op welke leeftijd spelen welke onderwerpen in de seksuele ontwikkeling van kinderen?

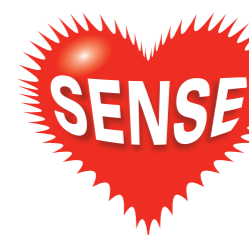
De GGD kan ondersteuning bieden bij bovenstaande vragen. Daarnaast kan de GGD ondersteunen bij het implementeren van dit thema in het jaarlesplan. Wij kunnen teambijeenkomsten verzorgen, trainingen en ouderbijeenkomsten. Ook kunnen wij scholen adviseren over goed onderbouwde lesmethoden zoals **Kriebels in je buik** en **Het vlaggensysteem**.

Daarnaast heeft GGD verschillende lesmaterialen beschikbaar die scholen kunnen lenen. Vraag voor meer informatie de contactpersoon van het team van de GGD welke werkzaam is op uw school.

Sense is onderdeel van de GGD. De GGD en Sense werken samen rondom het thema seksuele gezondheid.

Aanbevolen websites

www.seksuelevorming.nl
www.gezondeschoolfryslan.nl
www.vlaggensysteem.nl
www.kriebelsinjebuik.nl
www.ggd Fryslan.nl/professionals/lesmateriaal

Training relationele en seksuele vorming

Op **3 juni 2019 van 15.00 tot 17.30 uur** verzorgt GGD Fryslân een workshop voor het basisonderwijs. De workshop gaat over dilemma's en vragen rondom dit thema en verschillende mogelijkheden om seksuele en relationele vorming op te nemen in het jaarlesplan.

Scholen kunnen zich aanmelden tot 27 mei via de link www.ggd Fryslan.nl/workshopbo.

Aan deze workshop zijn geen kosten verbonden.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Linda de Jong

☎ 088 22 99 847

✉ l.dejong@ggd Fryslan.nl